

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial Library
Cor. Fritchard Ave. and McGregor,
Winnipeg, Man., Canada.

Адреса: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

№ 21

4. 21 (1074).

ЧЕТВЕР, 23. ЛЮТОГО 1928.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, FEBRUARY 23rd, 1928.

№ 21 (1074).

VOL. X.

ФАШИСТСЬКИЙ УРЯД ГАНИТЬ СУД ЗА ЗВІЛЬНЕННЯ СТРАЙКЕРІВ.

Окружний суд у Віджевано звільнив 17 рілних робітників на тій підставі, що їх страйк був оправданий.

РИМ, 20. лютого. — Офіційний бюлетень фашистського міністерства цехів критикує вирок окружного суду у Віджевано, який звільнив 17 рілних робітників на тій підставі, що їх страйк був оправданий.

Суд рішив, що рілні робітники були оправдані застрайкувати, бо їх роботодавці не притримувалися умови праці.

Бюлетень фашистського міністерства каже, що такий вирок є помилковий і небезпечний, бо "самооборона в спорах між капіталом а працею є заборонена на підставі основного принципу фашистського закону про працю", який постановляє, що спори мусять бути поаганджувані тільки через примусову арбітрацію.

Це значить, що робітники абсолютю не мають права страйкувати, а як їм діється

кривда, хоч би й найбільша, вони мусять прийняти рішення арбітраційного суду, яке-б воно не було.

ЖЕНЕВА. — Військовий суд у Римі засудив 14 італійських робітників, обвинувачених за приналежність до нелегальної італійської комуністичної партії, на в'язницю від одного до 12 років.

Бувшого комуністичного посла Дамена засуджено на 12 років в'язниці, Масієрі на 10 років, а решту обвинувачених на 1 до 6 років.

Одним обвинуваченням, виставленим проти робітників, було їх членство в нелегальній комуністичній партії. Італійська компартія недавно розповсюдила багато летючок, у яких звертала увагу на антиробітничу діяльність фашистського уряду.

УРЯД ГРЕЦІЇ АРЕШТУВАВ БАГАТО РАДИКАЛЬНИХ РОБІТНИКІВ.

АТЕНИ, Греція. — Теперішній уряд у Греції їде слідами диктатури Пангальоса.

Пангальос арештував 500 революційних робітників, між ними всіх членів Центрального Виконавчого Комітету грецької комуністичної партії, та вислав їх на малий нездоровий острів, де вони були примушені жити дикими овочами й травою.

Теперішній уряд, після фашистського обвинувачення грецької комуністичної партії в "організуванні руху за прилученням Македонії до Болгарії", арештував і посадив до в'язниць десятки радикальних робітників.

Фашистська тактика уряду, замість зменшити вплив грецької комуністичної партії, ще значно збільшила його. Зростаючу боєздатність грецького робітництва можна бачити по боротьбі, яку ведуть маси робітників проти бюрократії Генеральної Конфедерації Праці.

Федерация робітників у харчевих індустріях, федерация тютюнових робітників, друкарські юнії і федерация транспортних робітників — усі зводять боротьбу проти реакційної бюрократії. Навіть юнії будівельних робітників відкликнулися на зазив харчевих робітників до завзятої боротьби проти юнійної бюрократії.

Перший коаліційний уряд, який нібито включає "прогресивні елементи", зрадив свій дійсний характер включенням з парламента 10 робітничих і селянських деслав.

РОЗПОЧАВСЯ ПРОЦЕС ПРОТИ ПАНГАЛЬОСА.
АТЕНИ, Греція, 18. лютого. — Тут розпочався процес проти генерала Пангальоса, бувшого грецького диктатора. Обвинувачений виглядає дуже пригноблюючо.

МІНІСТЕР ФІНАНСІВ РОБ ПРЕДЛОЖИВ БУДЖЕТ КАНАДИ.

ОТТАВА, 16. лютого. — Міністер фінансів Роб заявив у своїй бюджетовій промові, що уряд зменшить доходний податок на 10 проц.

Сам бюджет Канади представляється так: уряд обчислює, що йому треба буде около 365 мільонів доларів на видатки, а сподіється около 419 мільонів приходу з рілних жерд, себто з рілних форм податків: мита, акцизи, каналів, почти і т. д.

Після бюджетового плану, Канада платитиме в цім році: \$115,807,000 проценту від воєнного доугу, \$38,140,000 пенсій ветеранам, \$6,820,000 на повернення жовнірам цивільного завяття, \$1,300,000 на адміні-

страцію жовнірських земель, \$574,000 на опіку над гробами загинувших жовнірів, \$200,000 на пам'ятники на побоевищах і \$1,600,000 на воєнні відшкодування. Разом \$164,501,000.

СЕНАТ ВІДКИНУВ ЗАКОНОПРОЕКТ УРЯДУ.
ПАРИЖ, 17. лютого. — Французький сенат відкинув вчера пропозицію уряду, щоб в часі війни взяти кожну французьку жінку на службу держави.

Пропозиція змобілізувати жінок в часі війни була частиною законопроєкту про загальну реорганізацію армії, який є перед парламентом вже майже рік.

Радянський уряд предложив Лідзі Націй конвенцію про роззброєння

Борис Штайн, обсерватор радянського уряду в Женеві, вручив комісії забезпечення проєкт повного роззброєння держав. — На підставі пропозиції Радянського Союзу, всі держави мали би цілком роззброїтиса до чотирох років.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 20. лютого. — Сьогодні розпочалася тут конференція спеціальної комісії забезпечення при Лідзі Націй. Сесію відкрив чехословацький міністер закордонних справ Едвард Бенеш. На конференції є присутні представники Франції, Великої Британії, Німеччини, Швеції, Італії, Японії й інших держав.

Як обсерватор радянського уряду на конференції є присутній Борис Штайн. Він предложив комісії проєкт повного роззброєння держав згідно з пропозицією, що була зроблена радянською делегацією на грудневій сесії підготовчої комісії роззброєння. На підставі радянської пропозиції, всі держави мали би цілком роззброїтиса до чотирох років.

Предложений Штайном проєкт буде обговорюваний на наступному мітингу конференції роззброєння, що розпочнеться 15. березня.

МОСКВА, 20. лютого. — Метою конвенції про роззброєння, яку радянський уряд вислав до Ліги Націй в Женеві, є повне роззброєння до чотирох років. Конвенція постановляє, що в першій році має бути переведена демобілізація на 50 проц., масть бути знищені склади зброї і всі найважливіші морські узброєння та скасовані воздушні флоту і всі воєнні інституції.

Повне роззброєння має бути цілком переведене в трох наступних роках.

Перевести конвенцію в життя мали би: постійна міжнародна контрольна комісія, комісія в кожній окремій країні і районні комісії, організовані на принципі рівності.

РІЖНІ ВІСТІ

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ БУДЕ СУБМАРИНИ.

ЛОНДОН. — Бритійський уряд дав контракти на будову ще чотирох субмарин, зі всіх 17, що мають бути збудовані до 1930 року. Шість субмарин вже будуютьсa і остає ще до будови тільки сім.

Крім цього, дві подібні субмарини будуютьсa для австралійської флоту.

СЕЛЯНСЬКІ ПОСЛИ ВИЙШЛИ З ПАРЛЯМЕНТУ.

БУКАРЕШТ, 16. лютого. — Посли селянської партії вийшли з парламенту на знак протесту проти суспендованія бувшого прем'єра Александра Вайди-Воеводи. Вайда-Воевода є одним з провідників селянської партії.

Суспендованія було результатом бійки в парламенті кілька днів тому, коли провідник селянської партії Манію назвав міністра освіти "вборчим злодієм".

8 ОСІБ УТОПИЛОСЯ НА ПІВНІЧНОМУ МОРІ.

ГРИМСБІ, Англія, 21. лютого. — На Північній морі зударився маленький корабель "Петонія" з великим кораблем "Ильва", наслідком чого втопилося вісім осіб. Корабель затонув за пару минут. Залога всіла на ратункове човно, яке перевернулося, і лише один чоловік з залого врятувався.

НАДВИШКА ЕЛЕКТРОВНИ.

Електровня міста Вінніпегу буде мати в 1928 році \$3,256,000 приходу і \$3,000,000 розходу. Надвишка за рік буде виносити \$256,000.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ПЛАНУ ЗАБРАТИ КОЛЬОНІЙ.

БЕРЛІН, 10. лютого. — Газета "Тегеліхе Рундschau", що є органом німецького міністра закордонних справ Штретземана, протестує проти англійського плану цілковитого анексії бувших німецьких кольоній в Африці, які Англія забрала на підставі Версальського догвору. Англії прислугує тільки право мандату, а вона збирається тепер до анексії. Згадані кольонії, каже газета, вартують 100 мільярдів німецьких марок, і така сума повинна бути відтягнена від німецьких репарацій, коли вже на завжди мають бути відібрані кольонії від Німеччини.

ЗГИНУВ ДРУГИЙ ЕЛЕКТРИЧНИЙ РОБІТНИК.

За пару днів в Вінніпегу згинув вже другий робітник, що працював при електриці. Цим разом був Фридерик Беквит, який працював для міської електровні як помічник електришина. Його б'ив електричний ток при праці на стації у Форт Рудж. Беквит мав 36 років і походив з Англії. Він оставив жінку і семеро дітей.

ЗАТОНУВ ПОЧТОВИЙ КОРАБЕЛЬ І 10 ОСІБ.

ОСЛЬО, Норвегія, 21. лютого. — Недалеко Гаугесунду затонув сьогодні почтовий корабель, а разом з ним утопилося 10 осіб. Корабель плив з Осльо до Бергену. Пять членів залого і три пасажери є загублені.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"!

МАЙНЕРІ В КОЛОРЕДО ВІДКЛИКАЛИ СТРАЙК.

ДЕНВЕР, Колоредо, 19. лютого. — Страйкуючі майнері в Колоредо офіційно відкликали свій 4-місячний страйк. Вислід голосування, що було переведене в кожній майністейт, виказує, що 88 процент страйкерів заявили за негайним поворотом до праці. Таке оповіщення зробив сьогодні вечером Том Кнонорд, провідник страйку "I.W.W." На підставі референдуму, майнері повернуть до праці в понеділок.

БУДЕ ЗАВДІВУВАТИ ЗАЛІЗНИЦЯМИ МЕКСИКА.

БЕТЛ КРИК, Мічиген, 21. лютого. — Сер Генрі Торнтон, президент канадійської державної залізниці, заявив тут вчера вечером, що Р. А. С. Генрі, урядник тої залізниці, може бути назначений головою державних заліниць у Мексику.

Торнтон, який недавно зробив перегляд мексиканських заліниць на запрошення президента Калеса, рекомендував це назначення Калесові як частину задуманого реорганізаційного пляну.

Він сказав одяк, що Генрі ще не назначений і справа є в руках мексиканського уряду.

ХОЧЕ КВОТИ ДЛЯ МЕКСИКА І КАНАДИ.

ВАШИНГТОН, 14. лютого. — Демократичний конгресмен Олгуд з Алабами вніс сьогодні у конгресі законопроєкт, щоб надати квоту на канадійську й мексиканську іміграцію. Олгуд сказав, що законопроєкт звернений головно проти спродажування мексиканських робітників до Америки.

НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ БУДЕ РОЗВ'ЯЗАНИЙ.

БЕРЛІН, 20. лютого. — Кабінет Маркса рішив порекомендувати президенту Гінденбургові, щоб він розв'язав парламент і росписав загальні вибори, які мали би відбутиса найпізніше при кінці травня. Гінденбург повідомив уряд, що поступить після його бажань.

РЕЙДИ ТА АРЕШТУВАННЯ В ЛІСБОНІ.

ЛІСБОНА, Португалія, 20. лютого. — Через пять годин поліція переводила вчера рейди на кав'ярні та склепи залізних товарів і захопила 50 бомб. Поліція арештувала кілька агітаторів проти уряду, а 10 інших задержала для дальшого слідства.

НОВИЙ УРЯД В НОРВЕГІ.

ОСЛЬО, Норвегія, 17. лютого. — До влади в Норвегії прийшов новий радикальний уряд. На його чолі стоїть др. Новікель, який поставив був внесок з висловом недовіри для соціалістичного уряду Горнсруда, що зівстав недавно повалений.

КИТАЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ І ПОВЕРХ 300 ПАСАЖИРІВ ЗАТОНУЛИ.

ШАНГАЙ, Китай, 21. лютого. — На ріці Янцє, між Шангаєм а Нанкінєм, зударився вчера китайський і японський кораблі, наслідком чого втопилося більше як 300 китайських пасажирів.

Капітан японського корабля каже, що китайський корабель вдарив у його корабель, і хоч зробив у нім діру, то сам зівстав ушкоджений понище водної лінії і згодом затонув.

550 пасажирів на китайському кораблі охопив великий перець, хоч корабель затримавсa ще на поверхні майже годину. Деякі з них поскакали в воду, але більшість остала на кораблі й пішла з ним на дно ріки.

Японський корабель і китайські річні лодки врятували

більше як 100 осіб, що находилися в воді, але деякі з них пізніше померли від зморы. Обчислюють, що загинуло від 300 до 400 людей.

15 МОРЯКІВ ЗГИНУЛО ПІД ЧАС ЕКСПЛЮЗІЙ.

ТОКІО, Японія, 18. лютого. — Наспівші сюди депеші кажуть, що американський корабель "Чаки", який плив з Каліфорнії до Філогамі і віз нафту, експлуодував 100 миль від японського побережжя, наслідком чого 15 моряків було убитих і багато ранених. Японський корабель "Матсу Ямамуру" вилатував 21 моряків, включаючи 14 американців. Корабель "Чаки" відплив зі Злучених Держав 19. січня.

ПІДЧАС ПОВІНІВ В АВСТРАЛІЇ ВТРАТИЛО ЖИТТЯ 14 ОСІБ.

МЕЛЬБҀРН, Австралія, 21. лютого. — Австралію навістили великі повіні, в яких 14 осіб втратило життя, а багато є загублених. Кажуть, що повіні є найбільші в історії країни. Багато людей остало бездомними й голодними. Інші є ізольовані.

Шкоду в однім лише місті Грефтон обчислюють на 3 мільони 750 тисяч доларів.

На деяких вулицях міста Морвилломба є 20 стій води. Ріки в багатьох частинах країни підносятьсa.

Населення Грефтону дістало приказ опустити місто, якому загрожують ріки, що постійно підносятьсa.

Ріка МекЛей виступила з берегів і містечко Кемпсі є шість стій під водою. Вода забрала 18 миль залізничного тору між Доббо і Нінген.

Ріка Брисбейн, в окрузі Квінсленду, вже піднеслася на 26 стій і далі підноситься по 6 чадів на годину. Голод загрожує населенню в багатьох ізольованих районах.

Багато міст і місточок у Нью Савт Вейлсі є без газу й електрики, а містечко Брокен Гілл є ізольоване — вода обляла його 14 миль навкруги.

УХВАЛИЛИ ВНОСОК НЕДОВІРЯ ДЛЯ БРИТІЙСЬКОЇ КОМІСІЇ.

ДЕЛЬПІ, Індія, 19. лютого. — 68 голосами проти 62 законодавчі збори ухвалили внесок недовіри для британської статутвої комісії по індійським реформам, що є тепер в Індії під проводом сер Джана Саймона. Внесок заявляє також, що законодавчі збори не будуть мати нічого спільного з комісією в ніякій формі.

Над внеском велася гаряча дебата, підчас якої промовці критикували британський уряд і Рамсея МекДоналда, провідника британської партії праці, за їх становище до індійського

народу. Посли перебивали промови тих, що обстоювали за кооперацію з британською статутвою комісією.

КОНІРНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОДОБРИЛИ БОЙКОТ.

КАЛЬКУТА, Індія, 16. лютого. — Багато трейд-юнійних організацій одобрили бойкот британських товарів, який проголосили націоналістичні провідники Бенгалю на знак протесту проти британської комісії Саймона, що має прибути сюди в понеділок.

В ЮГОСЛАВІЇ СКЛАДЕНО НОВИЙ КАБІНЕТ.

БІЛГОРОД, Югославія, 17. лютого. — Після чотирох неуспішних спроб протягом минулого тижня, вчера утворено югославський кабінет. Новий уряд склав М. Вікчевич, якому попередньо не вдалося це зробити. Кабінет зложений з тої самої коаліції, що й минулий. Бувший міністер закордонних справ Марікович правдоподібно знову обійме той самий пост.

ВИСЛАНО ВІЙСЬКО ПРОТИ АМЕРИКАНЦІВ.

ГВАТЕМАЛЯ, 15. лютого. — Оповідено сьогодні, що уряд вислав кількост жовнірів на гондуранський кордон, щоб не допустити американської компанії до наїзду на гватемальську територію. Жовніри мають не допустити компанію до операцій на гватемальській землі при кордоні, який ще не є докладно визначений між обома країнами. Згадана американська компанія контролює торгівлю бананами.

Складайте жертви на сплату довгу друкарні й школи!

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND McCREGG STREET in the CITY of WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав Робітничо-Фармерське Взаємодіюче Товариство, заікорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Будівлі, на розі вулиць Пritchard і McCregg стр., у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

COR. PRITCHARD AVE. AND McCREGG ST., WINNIPEG, MAN., CANADA.

ГЕТЬМАНЦІ І ПЕТЛЮРІВЦІ В КАНАДІ.

Довго шукали українські політично безпритульні буржуазні наймити в Канаді за такими ідеологічними становищами, на яких вони могли б опертися серед української імміграції. Довго пробували вони вських шляхів, способів, засобів, підходів, щоб здобути собі серед нас який-такій вплив, і нічого з того не виходило. Наша імміграція кожного разу відкидала їх, заздуючи їхні плани на невдачу.

Положення стало розпучливе, бо українські робітники й фермери почали будувати й будують свої організації, що охоплювали й охоплюють широкі маси нашої імміграції і утворили таким чином найбільше середньої угруповання, що не тільки має свою ясну програму, розуміє свої завдання, знає свою мету, має свій яний ідеологічний шлях, але має також неабиякі досягнення. Українське робітництво й фермерство, що належить до цього нашого угруповання, розуміє свої справи і за них борється, при допомозі своїх організацій. Наше угруповання має теж ясну означену тверде становище у відношенні до справ українського народу в старому краю і події за останні десятиліття не становили жодної виправдання.

Українські політично безпритульні буржуазні наймити у весь час змінювали свої погляди, переконання, ідеали, немов старі, дешеві одяжки. Події вивчали брехню їхніх пророцтв і їхні шарлатанство. Дійшло до того, що мало хто хотів слухати їх, а панська служба вимагала від них яких-небудь результатів. Пани у них теж змінювали: одні відкидали їх, як нездатних до служби, а другі брали на спробу. Але без людей, без якогось-такого довіря і впливу, “бізнес” торговлі інтересами українських працюючих падав. Необхідно було створити якусь організацію, включитися за якісь ідеологічні напрямки, при допомозі яких можна-б було згуртувати хоч декого і хоч знову на деякий час.

Організувати українських фермерів чи робітників довкружи їхніх тутешніх економічних, політичних, культурних чи інших громадських справ, вони не могли, бо це означало-б робити те саме, що вже роблять самі українські робітничо-фармерські організації; а завдання тих панських наймитів якраз зовсім протилежне: вони мають перешкодити праці цих організацій, робити проти робітничо-фармерських інтересів. Організувати відкрито протиробітничі й протифармерські організації — консервативну чи ліберальну — це було-б зовсім пропаще діло, бо робітники й фермери зразу пізнали-б з ким мають до діла. Залишалось поспробувати щастя підійти до української імміграції релігійно-церковним шляхом зі старокраєвою політикою.

Цєю дорогою помядували колишній великий радикал, а після провалу з петрушевичівськими бондами в Канаді, найбільший радикальний хрун, Осип Назарук, що при допомозі гуртка невідповідальних за свої політичні комедії українських інтелігентських осібняків та деяких греко-католицьких попів організував в Злучених Державах гетьманське посміховище “Січ”, якому він визначив нездійсниму мету: завести на Україну самодержавний лад, гетьманське єдиноцарство, посадити на гетьманський трон царського генерала Скоропадського і встановити там єдиноцарство католицької церкви. Ці дикі думки невідповідально за свої виники Назарука висміяло навіть українське міщанство в старому краю, але за них ухватилися деякі буржуазні наймити з греко-католицького угруповання в Канаді. Використовуючи греко-католицьку церкву, вони почали проповідувати своє “вірую в православного гетьмана”.

Напіввійськового характеру “Січ” приречено в Канаді до організації “бойскавтів”, щоб обійти закон і не поставити владу у невіджене становище за дозвіл творити того роду організацію. Організовано декілька гуртків і організація не поширюється, не зважаючи на підтримку деяких чинників, що зацікавлені у творенні серед української імміграції контрреволюційних організацій, які протидіяли-б впливам факту існування і великого розвитку Радянської України на тутешніх українських робітників і фермерів, а також допомогали-б поборювати тутешній робітничий і фермерський рух.

Подібною зовсім дорогою, тільки дещо довшою, пішли й петлюрівці. У петлюрівських верховодах заверніголов, що походять майже всі з колишніх анархістських, соціалістських та радикальних осібняків, не було своєї церкви, бо-ж всі вони давніше ніякої церкви не визнавали, у ніяку релігію не вірили. Їм довелося організувати свою церкву, як один з останніх засобів згуртування хоч би невеликої громади, з якою можна було-б взятися за політику. Отже організували колишні безбожники православну-автокефальну церкву, зібрали довкружи н-ої тут то тут то там гуртки збаламучених їхнім своєрідним патріотизмом фермерів і оце зовсім недавно, при нагоді з’їзду їхніх бурі ім. Грушевського в Едмонтоні та ім. Могилы в Саскатуні оформили свою політичну організацію — Союз Українських Самостійників.

Як “Січ”, так і “СУС” є чисто контрреволюційною організацією, що ставить собі за завдання

“збудувати самостійну українську державу і зобов’язується працювати для здійснення сего ідеалу через уявлення українських територій від всіх окупантів, як Москва, Польща, Румунія і Чехословаччина”.

З заяви цієї організації ясно, що вона має за мету боротися тільки проти Радянської України, зглядно проти її прихильників в Канаді (бо до Рад. України у н-ої руки за короткі), проти українських робітничих та фермерських інтересів, а за “віддривання клас завзятих з торгівлею і промислом та власних професій”.

СУС, зовсім зрозуміло, “стоїть на становищі релігійнім” і підтримує православну-автокефальну церкву. Він “осуджує поведінку жидівського народу” та

“завдяє, що імя Симона Петлюри є йому дороге, як імя героя і вождя українського народу в його боротьбі за самостійність”.

“завдяє, що Симон Петлюра заслужив собі на найбільше місце в історії українського народу поруч таких інших свідків мужів, як Богдан Хмельницький, Петро Дорошенко та Іван Мазепа”.

СУС у своїй заяві дає більшовицькі і Радянську Україну, але ні словечком не дає польської шляхти, ні румунських бояр, ні чехо-словачької буржуазії за поневолення і угнітання українського народу. Навпаки, між стрічками заяви цієї петлюрівської організації можна прочитати, що не самостійна Україна її на думці, а боротьба у спілці з ворогами українського трудового народу проти однієї-єдиної можливої дійсно самостійної України, незалежної від чужих і своїх панів-гнобителів, пняковизискувачів, вільної робітничо-селянської України, якою є Радянська Україна.

Сичинський виговорив вже давніше те, що чув в секреті від петлюрівців, а чого вони в своїй заяві не говорять. І цьому правда, що петлюрівським верховодам дурням мріється, на випадок війни проти Радянських Республік, організувати в Канаді за польської гроші “петлюрівське військо”, що разом з шляхетською Польщею мало-б її руйнувати Радянську Україну, повертати українських робітників та селян у неволю польських, російських, українських та інших поміщиків і фабрикантів.

Звичайно, нема причини ці обі українські контрреволюційні організації дуже серйозно трактувати і не треба перецінювати їхнього значіння. Це перехідні явища, за якими за десяти років і сліду не стане. Їх підтримали ті чинники, яким вони служать, бо хвиля міжнародного політичного напруження вимагала використати хоч би й найнезначніших агентур, хоч і нікчемних агентів. Ім пособляє дехто в Канаді з тим простим розрахунком, що вони передовсім сповняють роль буржуазних наймитів і агентів поборюючих робітничий і фермерський рух серед української імміграції.

Але розвитком їх нема причини турбуватися, бо розвивається серед українського робітничо-фармерського загалу в Канаді-можуть тільки такі організації, що служать його справам і потребам. А щоб царському генералові Скоропадському, чи якому там безробітному панові Острижницькому, чи якому-небудь допомогти гетьманом стати і панувати самодержавним нагаєм над трудовим народом України, або щоб польський шляхтич допомогати завойовувати Україну і в панське ярмо своїх братів запрогати, на це між українськими фермерами й робітниками не багато охотників знайдеться. У гетьманців і петлюрівців так і залишаться самі панські наймити і агенти, що по деякому часі будуть примушені шукати нових способів та засобів, щоб надалі дурити світ і згнітати людей.

МІСЯЦЬ І ДЕСЯТЬ ЛІТ.

Ми напередодні десятилітнього ювілею Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім. Чи ми до него готові?

Ми маємо зараз місячну кампанію за сплатою довшої друкарні й школи у Вінніпегу? Чи ми щось в цьому напрямі робимо?

Ці два питання повинні стоїти зараз перед всіма відділами ТУРФДіМ, перед членством наших братніх організацій, в першу чергу тих, що локуються при Українських Робітничих і Фермерських Домах і перед всіма читачами нашої преси. На ці питання треба відповідати ділом, щирою працею в користь сплати довшої друкарні й школи у Вінніпегу.

Десятилітній ювілей ТУРФДіМ також не за горами. До него також треба готуватися, його треба зробити справжнім робітничим святом у кожній місцевості. Святом не в церковному значінні, але святом завзятої праці в користь своєї великої робітничо-фармерської культурно-освітньої організації.

Чи всіюди по місцевостях поформовані вже спільні комітети наших організацій для проведення місячної кампанії в користь сплати довшої друкарні й школи? Де ще не сформовані, там їх треба негайно сформувати й заставити до праці. Найкраще буде, коли ті комітети будуть вже зараз і ювілейними комітетами і вільнуться за підготування ювілейного святкування ТУРФДіМ. Ми повинні докласти всіх сил для того, щоб в цьому місяці не тільки усунути певний довг з будівли друкарні й школи у Вінніпегу, але й щоб одночасно збільшити членство Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім. Тому потрібно в цій місячній кампанії, як також і в час святкування десятилітнього ювілею ТУРФДіМ ставити справу так, що хто в цьому місяці зложить п’ять доларів на сплату довшої друкарні й школи В.О.К. у Вінніпегу, той за ці п’ять доларів, якщо бажає, і якщо годиться із статуту ТУРФДіМ, може стати його членом. Хто стане членом ТУРФДіМ в місяці від 15. лютого до 15. березня і в час святкування десятилітнього ювілею — того вступна вkladка повинна бути обернена на сплату довшої друкарні й школи у Вінніпегу.

Кожний свідомий робітник і робітниця, кожний фермер і фермерка повинні віддати частину своєї праці в користь сплати довшої друкарні й школи ТУРФДіМ. Коли ж кожний з нас складе свою щирю жертву й збере ще до того жертову від другого робітника або фермера, то цим багато допоможе сплаті довшої робітничо-фармерської інституції. Нас є велика організація робітничо-фармерська громада. Наша організація завоювала собі велику симпатію і довіря українських працюючих мас в Канаді. В день десятилітнього роковини треба це довіря трудових мас ще більше зміцнити та поширити, пояснюючи їм, яку велику й корисну працю переверла наша організація за 10 літ свого існування.

За пару тижнів ми переступимо поріг першого десятиріччя життя Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім і вступимо в друге десятиріччя. Вступим же ми в друге десятиріччя з високо-піднесеною головою, з новою енергією до праці, з новим завзяттям! Своєю власною працею, своїм прикладом поведім за собою й тих, які інші ще не в організації! Своєю роботою по-доброму допоможемо сплаті довшої друкарні й школи. Вдармо соціалізму на цей один фронт, а проломивши ший першу ворожу нам позицію, — ми спільним фронтом поведемо атаку на другу позицію.

Берімся за виконання ключів, які видвинув до десятилітнього ювілею ТУРФДіМ його Центрального Виконавчий Комітет! Всіх ключів зараз ми в житті не переведемо. Коли будемо переводити мляво, з примусу — то не переведемо їх в житті й по одному. Але коли візьмемося до них по одному зараз та щезнемо разом солідарно з охотою, то всі їх ми переведемо в життя в ювілейному році!

Берімся всі дружно до праці!

Волінець.

ВСЕУКРАЇНСЬКА ХУДОЖНЯ ВИСТАВА “ДЕСЯТЬ РОКІВ ЖОВТНЯ” В КИЇВІ.

5-го лютого в Києві відкрилася всеукраїнська художня вистава “10 років Жовтня”.

У виставі беруть участь митці всієї України, митці всіх художніх напрямків від натуралізму до найновіших течій в мистецтві. Разом на виставі буде репрезентовано близько 4.000 експонатів.

Вистава в Києві триватиме півтора місяця, а далі віде до Одеси і Дніпропетровську.

КРОВАВІ ЗИСКИ ВЛАСНИКІВ КОПАЛЕНЬ ЗОЛОТА.

Читаєм робітничо-фармерської преси, вже відомо, що 10. лютого ц.р. в Голінджер майні в Тіміас, Онт., вибух вогонь, наслідком якого загинуло 39 робітників.

Про причину вогню ще не відомо, та здається, що крім компанії, яка оперує тою майною, ніхто не буде знати про дійсну причину згаданого трагедії. Звісно, що пани представляють справу так, нібито не їх вина, що стався такий випадок.

І дивно, що в такий трагічний час, коли не видобуто ще жерта з майни, коли ридать рідня погиблих майнерів, президент “Голінджер Консолідейтед”, мр. Тіміас, подає завіт в “Ді Ситизен” про зиски згаданої компанії за минулі 5 років.

Мр. Тіміас, між іншим, говорить, що від часу його урядовання, як президента, було випродуковано металів на суму \$68,800,000. Це гарна цифра.

Попередньо вже писалося на сторінках “У.Р.В.” про ту раціоналізацію, яку переводили майновласники в Тіміас за минулі кілька років. Писалося й про те, як в наслідок цієї раціоналізації, трапляються за часта нещасливі випадки. Робітник мусить виконувати тепер 2 або 3 функції, де попередно був робітник для кожної окремої роботи.

Та це вийшло на користь компанії. Коли поглянемо на цифри, як збільшувалася продукція за минулі кілька років, то стане ясно, чому збільшувалася нещасливі випадки. Далше мр. Тіміас каже, що: “збільшення продукції до 8,000 тонн денно було докідна фактом в найближчій будучині”.

Ось як збільшувалася продукція від 1923 року:

Рік	денно тонн	вартість продукції
1923	3,764	\$10,446,412
1924	4,559	13,429,226
1925	5,317	15,786,405
1926	5,295	14,780,636
1927	6,000	14,400,000

На протягу того часу число робітників значно зменшилося.

Далше “Ді Ситизен” говорить, що “Голінджер Консолідейтед” мала за минулий рік найбільше зисків за всі роки своєї існування. Кошти продукції знижені до мінімуму. Це, каже, образець великого

добробуту і є вигляд, що дивіденди будуть постійно збільшуватися.

Отак чваняться капіталісти своїми зисками тоді, коли в їх майні лежить 39 групів, коли риданням нема границі, коли в їх місцевості знаходяться десятки сухідників. Це вершок звірського почування паразита-капіталіста.

Далше та газета говорить, що згадана компанія випродукувала металів від початку своєї існування на суму \$130,000,000, а чистого зиску за той час було \$43,000,000. В додатку до цього, заплачено кілька мільонів доларів за сподруження, себто заплачено всі кошти на збудування підприємства, а також створено великий резервний фонд.

Зі сказаного повше видно, що зиск робітників в Голінджер майні перейшов всякй границі. Майже одна половина видобутого багатства опиняється в кишенях шероців.

В тій газеті говориться також про зізнання одного робітника, який заявив, що всі відпадки як: кусники гнітнів, просяклого гліцеринного паперу, трачіння і скринки від динаміту, скидувано за минулі кілька років у старий вироблений “стоп” (порожнє місце, з якого вибрано руду). Такого горючого матеріалу було наскидано там стільки, що він не помістився-б на 900 вагонів.

Після майнерського закону, такий горючий матеріал не повинно-б скидувати в майні. Але для компанії танше скидати такі відпадки в майні, ніж вивозити їх на двір.

Той трагічний випадок в Тіміасі є тільки одним зі сотень, які трапляються на американському континенті кожного року. І таке нещастя буде продовжуватися доти, доки буде існувати теперішній лад зиску, доки зиски капіталістів стоятимуть вище життя людини.

А щоб усунути такий несправедливий лад, то робітникам треба організуватися.

Думаю, що той трагічний випадок повинен заставити робітників в Тіміас подумати про трейд-юнію. В тій місцевості вже давно створено відділ Майн Воркерс Юніон оф Канада, але до цього часу місцеві робітники відносилися байдужо до організації.

Д. Б.

ПІД РУМУНСЬКИМ ЧОБОТОМ.

(10-річчя окупації Бесарабії.)

В січні ц. р. минуло 10 літ з того часу, коли румунська війська заняли Бесарабію. Було це “тимчасове” заняття, аби забезпечити доставу поживи для румунської і російської армії на румунському фронті, яке відтак перемінювалося в “добровільну” прилучення Бесарабії до румунської “матеріної” землі.

Цього прилучення, чи “самоозначення” доконав Сафтул Черій, штурчно і наєльно створений орган з Молдавію, котрий, по вмашерованню румунських військ до Бесарабії, проголосив 24. січня 1918 р. Бесарабію спершу автономною республікою, 27. березня того-ж року прилучив Бесарабію до Румунії як автономну провінцію, а шювно 25. листопада т. р. проголошено цілковите злиття Бесарабії з Румунією, зрезигнувавши з її автономії. Цей злуки доконано помімо протесту масової організації союзу селян, яка обняла 85% всього населення, помімо протесту заступників національних меншостей. Депутатів, що вперто протиставились злуці, розстріляно, а їх тіла вкинено в Дністер.

Населення Бесарабії несподівалося до заняття краю румунським військом вже тоді, коли заняття мало бути лише тимчасовим, а коли “злука” Бесарабії з Румунією стала доконаним фактом, ціла Бесарабія повстала проти неї. В часі численних повстань, які криваво здавлено при допомозі війська, вбито, після навіть румунських обчислень, 15,514 Бесарабіців — чоловіків, жінок, дітей. По повстанню в Хотині замордовано 11,000, по Татарбунарським 1,300 осіб.

Так виглядала “добровільна” злука Бесарабії з Румунією. А які її наслідки? Краєм управляють люди заслані туди з Румунії на кару за різні злочини й тому панує в нім наєльство й корупція. Країна, яка давніше вивозила закордон 62% свого збіжжя, величезну кількість оwoчів, 7,000,000 відер вина, замінилась тепер в нужденний край, який живе з контрабанди. Найстрашніше є положення селян, які й на далше терплять голод на землю. Славетна аграрна реформа виказує вправді збільшення селянської площі з 57 на 66%, але ті, що одержали землю, це румунські колоністи, агенти сигуранці або інші спекулянти, які тільки тиснуть і визискують місцеве населення. Нема ні живого, ні мертвого інвентаря. Щоби виживитися кукурудзою, селянин залозити в 120 — 200% докви у спекулянтів, тому селянство масово виwandровує в світ за очі. До тепер вийтало около 400 тисяч осіб, то є 15% бесарабського населення. Робітництво, якого професійній організації розв’язано, тине з нужди й безробіття. Навіть купці, прилав-

лені податками й хабарництвом, урядують демонстрації і страйки. В краю панують тифус і шкорбут.

Школи національних меншин, а в тім числі і українські, позамікані, в них вільно говорити лише по румунськй й тому вислді науки серед румунських дітей ривняється нулі. Аналіфаетизм шириться в страшний спосіб.

Так виглядає Бесарабія в десятилліття її окупації. До цього стану довела її влада румунських бояр. Тож не диво, що навіть румунський посол Александров, при нагоді обговорювання Бесарабії, сказав; Бесарабія, колиб лише могла, прилучиться до якої-небудь держави, аби лишень не до Румунії. А в Бесарабії живе й український народ.

ЗАМІТКИ.

Нові плани для “освободження” України.

Гром. Григоріів (Гр. Наш), описуючи “всю правду” своєї контр-революційної групи в 7-ім ч. “К. Ф.”, підкреслює багато разів, що він і його браття бажать лише мирним способом провадити боротьбу для “освободження” України.

Гр. Наш видно переконався з власного досвіду, що війна не поплучається. Отже тепер провадить “мирну” боротьбу через Шаповалів університет. Все-ж Гр. Наш хоч тілом і душою є за “освободження” України мирною боротьбою, однак значає в своїй довжезній статті, що коли не можна мирним способом, тоді треба братися й до збройної боротьби. А щоби таку збройну боротьбу за “освободження” України можна перевести успішно, або простими словами — щоби можна освободити Україну від селянсько-робітничої влади, то Гр. Наш пропонує ось таке:

“Нам треба, щоб не тільки група Чернова увійшла в “Соц. Лїгу”, а найбільше Москоєва, які визнади-б самостійну Україну; нам треба, щоб і Польки, а Чехи, й Румуні й інші народи тули вступили і разом з нами вступили проти тих урядів, які насильством розпоряджаються на українських землях...”

Польки, Чехи і Румуні! Против яких урядів мали-б виступати? Видно, що на шаповалівським університеті українська географія не така, якої вчать в інших школах та університетах.

Тепер такий час, що все революціонізується. В мистецтві наступила також велика революція, але вона ще не доведена до своєї мети.

Дотепер було так, що в кожній штучці головну роль грає одна особа, а дві найбільше. Решта — це лише “прикраси сцени”. А до тої “прикраси” дуже тяжко діставати “аматорів”. Шо ім лише “прикрасувати”, а нічого не говорити, або говорити лише кілька слів? “Школа харектеризується до так малих роля”.

Треба писати драми, комедії, оперетки і інші штуки так, щоби в тих штуках, як виступає навіть п’ятьдесять аматорів, всі були героями, страдниками, молодими, гарними, щоби всі співали соля, від відслонення до закриття сцени, всі однаково горювали, словом — щоби ролі були однакові для всіх аматорів і аматорок.

Це хай собі затямлять всі ті, що від тепер будуть починати писати нові штуки.

Такий “скім” піддержать всі українські режисери в Америці. Також всі аматори і аматорки, які до цієї пори були лише “прикрасою” сцени.

“Головні” аматори і аматорки можливо будуть проти цього “скіму”, бо ім “урветься”, але таких мало. Більшість за ним. Я певний чого.

Драпака.

ДЕСЯТЬ РОКІВ.

(Докінчення.)

Розгараєш, брак принципівости у старому проводі, події революційні на землях України були причинами, які вплинули на переродження старого імігранта на свідомого, який тісно зв'язав себе і зараз даєся як новий, молодий український робітничо-фермерський рух.

Одною з основних форм цього руху є організація ТУРФДіМ. Потрібно цілою студією, щоб точно аналізувати цей рух. Зараз нема на це місця, ні спомоги. Хоч декількома примірами наведу, як працюють самі маси наш рух. Перед кількома роками трапилося мені підслухати ось яку розмову двох незнайомих дівчат імігранток. Сиджу в кіно, як нараз чую за собою ось таку розмову:

— Ти куди підеш в суботу вечір?

— Я думаю, що до большевицької галі.

— Ти здрінула? Ти ж забула, що нам казав ігомисль в селі за тих большевицьких?

— Е, знаєш, я вже знаю, що там у большевицьких хлопцям не можна пити і потім, як оженившись, не можна бити жінку — зааргументувала перша.

Почався фільм і не знаю, котра з них котру переконала. Однак цей автентичний діалог прекрасно характеризує нам відношення класово невідомої імігрантки до нашого руху. Маси часто-густо видаються темними, невідомими, але вони мають своєрідну філософію життя й інстинктивно відчують і розрізняють надбудову суспільства, як це мало місце в тім діялоді оцінювання етичних вартостей двох українських угруповань.

Як прийняти маси народження українського робітничо-фермерського руху, а з'окрема ТУРФДіМ, про це не думаю розписуватися, про це говорять місцеві і центральні звіти, про це багато говорить статистика ТУРФДіМ. Не менш цікавим буде здержитися над питанням, як прийняли інші народності наш рух? В класовій-соціальному суспільстві є класові угруповання. Панські угруповання віднесили до нашого руху, як відноситься загалом до всіх робітничих угруповань — неприхильно; дещо прогресивні робітничі угруповання (жовті соціалісти) — не добре але з резервою; боеві, класові робітничі організації по братачому. При тім одні треба замітити, що хоч-дека нас не навідять, однак шанують.

Розкрийте і загляньте в історію майнерського руху на заході. Наша організація виховала кадр лідерів в майнерському русі. Є місцеві секретарі юні, президенти, а навіть в центрах на чільних становищах. Переслідують членів наших організацій, гонять з роботи, але шанують як противників, які борються за певні принципи. Наведу пару доказів, щоби не бути голословним.

В Алберті є сильна фермерська організація Ю.Ф.А., яка має своє правління. Коли відбуваються провінційні з'їзди ТУРФДіМ, вона вислає представника на цей з'їзд в особі "аторній дженерала", може не з любови до ТУРФДіМ, але з свідомости, що ТУРФДіМ, хоч не по їх нутр організації, але основана на певних принципах і ті принципи вона переводить в життя. Авторитетом і знавцем суспільних відносин по висловом буржуазної преси, є посол Гіпс. Коли йому приходить характеризувати наш рух, він заявляє: "Може я не всюди згідний з Вами, але одні у Вас мущу подивляти, а це не аби яку витревалість у Вашій роботі: немовівірні річі переводите в дійсність у Вас на освітнім, етичним полю".

Не зайвий теж буде примір з Оунтеріо, де консервативний елемент ставить нам колоди, за дивуством своєрідних українських патріотів. Однак і там чужі противники визнають нашу діяльність. В майнерській околиці Тіміс, є площа коло нашого будинку ТУРФДіМ.

Зараз відділу хотів її перемістити на парк для школи. Місто, хоч кривим оком дивиться на наш рух, однак іде на зустріч, дає площу, знаючи, що організація, яка засіває культуру, акультивує і землю. Вибір в більших і менших містах представників до міських рад, при допомозі голосів чужих, це теж один з доказів поваги чужого елементу до нас. Нас не люблять, але шанують, — це один зі здобутків 10-тилітньої витревалі праці ТУРФДіМ.

Нема теж сумніву у нас, як теж і у наших чесних противників, що саму назву "Українець" поставлено за останні десять років на належну височину працею ТУРФДіМ.

Якщо відношення так званих "ширих Українців" до українського робітничо-фермерського руху? Так звані патріоти, за малими винятками, прийняли здоровий робітничо-фермерський рух серед Українців з егістичною зависливо-мисти-вою сляною на устах.

В чім секрет сили нашого руху?

1) У витревалості ідеологічній і тактичній; 2) у витревалості праці в центрі і на периферії (в місцевостях — у відділах); 3) в принципівому видержанні провідників нашого руху.

Десять років безпачинних атаків на наш принципів зі сторони ворожих організацій, на наш провід, в результаті зміцнили наш рух і показав слабкість і упадок противної сторони. Пожалься боже, якої зброї живано в поборованні нас. Але мусило статися те, що по нині було статися: хоре зайвиріае, а здорове розвивається.

Годі сказати, що у нас все вже на 100% досягнуто. Далеко ще до цього. Але в десятиріччя можна сміло заявити, що перший крок зроблено наперед і можна вірити, що і далші кроки слідуватимуть.

На сьогорічному з'їзді намічено вже певні плани на будуче. Бачиться, що перша стадія, а то стадія формування організації, вже за нами, а зараз перед нами стоїть друга стадія, може і трудніша за першу, а це піднесення організації на вищій культурній рівні. В минулому десятилітті головним чинником зв'язання організації було слово, на друге десятиліття дано ключ: всі за книжку! Книжка є основою модерної культури і вона мусить бути стравлена через наше членство. Бібліотеки, їх життя, їх організування, їх вплив — це початок і дороговказ в наше десятиліття. Школи на вищій шабель! — це теж новий ключ. Другий В. О. К. мусить себе більш оправдати за перший, хоч перший приніс сподівану користь. Центральний орган Ц.В.К. і преса мусять розв'язатися з довгом на домівці, де є центральний осілок, де є В. О. К. Довг мусить бути спланий і то в короткому часі, а бібліотеки, школи, драмгуртки, оркестри на вищій шабель! Так сказав представник відділу ТУРФДіМ на своєму з'їзді. А хто це переводить? Ті, що мають вже історію десять річної праці, ті що з нею зв'язані і люблять своє десятиріччя ТУРФДіМ і зачинають історію других десяти років в користь великої ідеї — кращого завтра — соціалізму!

І. Сембай.

40-ЛІТНІ РОКОВИНИ СМЕРТІ О. ФЕДЬКОВИЧА.

В неділю 22 січня ц. р. відбулося заходом Т-ва "Буковинський Кобзар" свято сороклітніх роковин смерті буковинського поета Осипа Федьковича. Салю музичного товариства була битком наповнена, хоча бракувало інтелігенції. Саме свято складалося з хороших і музичних репродукцій та з відчитання повісті Федьковича "Безтапанне кохання", яке зробило сильне враження. Прикро вражало на святі це, що не було ніякого відчуття про життя поета.

ВІСТІ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС.

Дня 14. січня ц. р. почався у великій залі львівського окружного карного суду при вулиці Баторого процес проти 17 молодих Українців, обвинувачених за державну зраду, шпонажу, публічне насильство і т. п. Двом з обвинувачених, а саме В. Атаманчукові і І. Вербицькому акт обвинувачення закиде співучасть в убивстві куратора Собінського дня 19. жовтня 1926 р.

Процес відбувається серед незвичайного заінтересования публіки перед лавою присяжених, серед яких нема ні одного Українця і третатиме около 5 тисяч. Цілий судовий будинок, внутрі і знадвору обставлений щільно поліцією. Цілий відділ сидить зараз за плечима обвинувачених.

Акт обвинувачення, що займає 132 сторін битого друку, уявляє собою цілу розвідку про мнимо українське військово-організаційне і діячів і є побудований виключно на поліційних розвідках і донесеннях конфідентів і провокаторів.

Перші два дні розправи заняло читання акту оскарження. Акт оскарження стверджує, що вбивство Собінського було актом політичної демонстрації та що того вчинку мусіла доконати політична організація, а саме українська військова організація. Третього дня процесувано як першого з обвинувачених Василя Атаманчука, який заперечив усе, що ему закиде акт обжаловання, а натомість розповів, як його постійно переслідувала й мучила поліція.

СМЕРТЬ В НАСЛІДОК СТРАШНИХ ТЮРЕМИНИХ ВІДНОСИН.

У Львові помер Іван Латиш, діяч серед робітництва Західної України. Смерть наступила в наслідок хвороби й винищення, яких набувавши, як політичний в'язень, в польських в'язницях. Є це не одинокий випадок. Польський уряд, аби замаскувати жажливі відносини по в'язницях серед політичних в'язнів, дає відпуски для "поправлення" здоров'я або взагалі звільняє з тюрми тих, котрі близькі смерті. Бувають

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ЗООЛОГІЧНИЙ МУЗЕЙ У. А. Н.

Київський зоологічний музей засновано 1. травня 1919 р. За короткий час свого існування музей придбав стільки найріжкоманітніших, цінних експонатів, що тепер він один з найбагатших музеїв У.А.Н. Більша частина експонатів музею, це праця його співробітників. Зібрані вони експонати підчас наукових екскурсій та експедицій до ріжних місць України, Закаспійського краю, Вірменії, Шеберді (Кавказ) та Далекого Сходу. В одному тільки Далекому Сході здобуто для музею 1.000 штук птахів та ссавців, багато комах, плазунів того краю. Тепер у музею є 104.000 рідких експонатів не тільки нашого краю, а й ріжних частин Союзу та чужоземних країн. Музей провадить велику наукову роботу. Протягом 1926-27 р. він видав 4 томи своїх досліджень розміром понад 40 друкованих аркушів. Друкується 5-ий том праць, 6 і 7-ий підготовлено до друку. Загалом надруковано 197 назв праць музею. Музей налагодив щільні зв'язки з 33 установами союзу та з 48 Європи, Америки, Азії і Африки.

Роботою музею цікавляться широки кола. Щодня відвідують його численні екскурсії. Колекції музею дають багатий матеріал для наукової роботи фахівців.

Незабаром музей переходить у нове приміщення — будинок Української Академії Наук.

случай, що такий звільнений таки на другий день, або по кількох днях по звільненню вмирає.

На похоронах Латиша 12 січня з'явилось багато робітників з вінками, аби віддати останню прислугу тому, хто згинув як жертва польського фашистського режиму. Але поліція розганяла учасників, здерала ленти з вінків і не дозволила до виголосження надгробної промови.

ПОЧАТОК ВИБОРЧИХ РЕПРЕСІЙ.

Про те, що в Польщі зблизуються баденівські вибори, свідчать щораз більше нові факти арештувань немилых урядових кандидатів на послів, залюкувань українських виборчих арештами, перешкоджувань свободній виборчій діяльності, звільненню зборів і нарад.

В Острої, на Волині, арештовано Антона Жука в часі передвиборчого віча, де він виголосував кандидатську промову.

В Білорічці, кременецького повіту, поліція арештувала 15. січня Ситковського підчас передвиборчої наради. Його відставлено до староства в Кремниці.

В Бродях у Александра Висоцького, кандидата на послів, перевела поліція в часі його неприсутности ревзію, в часі якої забрано асо його переписку, виборчі відозви й взагалі всі папери.

А такі і тим подібні відомости надходять зі всіх сторін краю.

СМЕРТЬ ЗА ПЕРЕХІД КОРДОНУ.

В чортківському повіті над Збручем жовнір пограничної сторожі застрелив Івана Кусого з Красного за це, що він мав намір перейти кордон. Аби скинути з себе вину, поліція бовголосила, що застрелений був шитингом і переносив важкі військові документи.

В іншій місцевості пограничний жовнір застрелив свого товариша Кубика, бо цей хотів покинути свій пост і перейти на радянський бік.

Створивши в Польщі відносини не до видержання, польська влада вистрілює людей, які хотять покинути це пекло.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ УКР. АКАДЕМІЇ НАУК.

На 1928 р. видавничий план Української Академії Наук значно поширюється. Кількість друкованих видань 1928 р. становитиме 5.500 друкованих аркушів. Серед намічених до видання є низка дуже цінних праць. Так буде видано академіка Воблого "Історію цукрової промисловости", акад. Гіларова "Історію нової філософії в марксистському освітленні", акад. Грушевського "Історію української літератури" то-що.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ПАНТЕОН УЧЕНИХ У КИЇВІ.

Патолого-анатомічна комісія У.А.Н. на чолі з акад. Мельниковим Розведенковим взялася до організації всеукраїнського пантеону вчених у Києві. Найближче завдання патологічної комісії колекціонувати мозки видатних діячів у ділянці науки, техніки, політики, мистецтва, літератури, а далі вивчати особливости структури, найбільше кори головного мозку, аналогічно роботам проф. О. Фохта з Німеччини в інституті мозку ім. Леніна в Москві. Згодом передбачається по змозі і балъзамувати останки. Товариство полтавських лікарів постановило передати до пантеону за згодою родини мозок видатного письменника В. Короленка. Отже найближчого часу буде одержано мозок, серце, гіпсовий зліпок правої руки і історію недуги В. Короленка, а також моз-

ки відомих патологів — проф. Сагredo, Коровіна, Крилова, фізика Пильчикова й інших. З Харкова доставлено 15 мозків, а між ними мозок українського літератора Блакитного. Треба сподіватися, що цей величезний науковий і культурно-громадський захід підтримають найширше й тим самим буде зроблено ще одну вкладку в культурне будівництво України.

НОВА НАУКОВА УСТАНОВА.

Професори Дніпропетровського гірничого інституту розробили проєкт організації науково-дослідного вугільного інституту. За проєктом в інституті буде з'осереджена вся науково-дослідна робота в справі дослідження складу вугілля, його перероблення й використання та видобутку. Частина відділів інституту буде в Харкові, а частина в Дніпропетровську. В Дніпропетровську намічено організувати 4 відділи, в тому числі відділ вивчення метод перероблення вугілля, збагачення кам'яного вугілля, електрифікації гірничих розробок, добування вугілля й інше. Це буде єдина в С.Р.С.Р. науково-дослідна установа з справи вугілля.

РОБОТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ІМ. ШЕВЧЕНКА.

Починаючи з нового року, науково-дослідний інститут ім. Шевченка значно поширив свою роботу. Для цього інститут одержує в будинку Південьстали 10—12 кімнат, що в них буде організовано низку наукових кабінетів. Для праці в окремих галузях української літератури. Наприклад, намічено утворити кабінет Жовтневої літератури, дошевченківської літератури, кабінет дослідження творчости Шевченка, кабінет бібліографії Шевченка і таке інше.

Крім того, в інституті буде ступлено всі рукописні матеріали з історії українського письменства. В першу чергу передбачається передати до інституту рукописні відділи Харківської центральної Наукової Книгозбірні та Державної книгозбірні ім. Короленка, а також рукописи Потебні.

В ІНСТИТУТІ КНИГОЗНАВСТВА.

Останнього часу кабінет вивчення книжки й читача закінчує збирати матеріали всеукраїнського бібліотечного перепису й почав опрацьовувати ці матеріали. Цю роботу мають закінчити в лютому. По закінченні цієї роботи Інститут Книгознавства має здати до друку книжку на 12 друкованих аркушів під назвою — "Стан бібліотек на Україні в 1927 р."

ДО ВПОРЯДЖЕННЯ СЕСІЙНОЇ СТАНЦІЇ.

Науковий співробітник І. Полошко, що брав участь у нарадах при голові фізичній обсерваторії в Ленінграді, нині подає нові дані про впорядження в Києві сейсмічної станції. У зв'язку з цими даними на останньому засіданні II. відділу УАН зробив повідомлення академик Б. Средельський.

БОЯТЬСЯ ЗА ЦИГАНСЬКУ АРМІЮ.

В московських "Ізвєстіях" появилася 18-го січня стаття букарештенького кореспондента того часопису, Філіпеска, в якій подано незвичайно цікаві подробиці про останню поїздку до Румунії польського генерала Сосновського. Як подають "Ізвєстія", Сосновський їздив туди з доручення Франції та предложив румунському урядові таке постановання на випадок війни з Рад. Союзом:

Наслідком останніх зобов'язань Франції супроти її союзника Югославії, Франція не зможе на випадок румунсько-радянської війни послати Румунії в допомогу обіцяних трикорпусів війська через Югославію, бо до цього не допустити Італія. Ті три корпуси мали обороняти румунський фронт, але щоби їх переслати, треба було б дозволу Італії на транспортні шляхи, бо іншої дороги, туди як через Сальоніки, Ніш, або Ратузу — нема. Італія, яка сама тепер творить проти-

французький блок з Мадагаскаром й Альбанією, до того не допустить. Тому, хоч не хоч, Франція муситиме, на випадок небезпеки, вислати допомогу Італії.

Отже готовляться до "мира".

отруженою дорогою на Данці. На такий випадок краще буде задержати французькі корпуси на німецько-радянському пограниччі, щоби в цей спосіб перервати зв'язок Рад. Союзу з Німеччиною. Беручи однак на увагу, що Румунія сама не дасть собі ради з більшовіками, пішли б на головній границі румунсько-радянській відтнок польські війська, натомість Румунія післала би звільнену цим робом частину своїх військ для облоги югославянської полудневої границі, яка могла б бути загрожена Італією.

При тій нагоді мав Сосновський звернути румунському урядові увагу на недостаточне зоруження та погані стан румунської армії, яка в такому стані, як нині, ріпуче не зможе ставити опору більшовікам. Щоби румунському урядові полегчити це завдання, Сосновський предложив йому французьку воєнну поіздку, авертаючи рівночасно увагу, що тоді, коли вже спаліхне війна, важко буде перевести її улітшення, хоч би гроші на-віть найшлися.

Отже готовляться до "мира".

КУДИ ЙШЛА ЗБРОЯ?

На австро-угорському кордоні трапилася скандальна історія. Австрійські залізничники викрили в потязі, що йшов з Італії, кілька вагонів кулеметів і набоїв під маркою консервів. Угорська влада відмовилася видати вантаж, бо викрито його вже на угорській території.

Цікава знахідка занепокоїла сусідів Угорщини. Мала Антан-та (Чехословачина, Югославія і Румунія), створена під гаслом боротьби з угорським реваншем (спроба відвоювати втрачене), зажадала негайних пояснень у Будапешті. Угорська влада після деякого періоду соромливого мовчання заявила, ніби зброя йшла для Польщі.

Не будемо шукати, де тут правда. Нас цікавить здебільшого те, як фашистська Італія здійснила свої імперіалістичні плани. Коли зброю призначалося для Угорщини, то це свідчить про бажання Італії знайти анти-французьку базу в середній Європі ціною дружби з Угорщиною, яку ще так недавно Італія спільно з Францією роззброювала.

Як же припустити, що зброя йшла до Польщі, то висновки

будуть ще скандальніші. Адже Польща зв'язана союзом з Францією і звіти дістає всю потрібну зброю. Як би, на-решті, хотіла Пальша одержати партію кулеметів з Італії, то прямий шлях веде звсім не через Угорщину.

Історія зі зброєю дуже характерна для звичайні капіталістичних держав. Факт таємного перевозу зброї означає нову анти-французьку інтригу Італії. Коли ж підтвердиться польське призначення вантажу, то це ясриво виявить сутю політики підсудчиків, що шукає в усіх кінцях світу спільників для боротьби з Радянським Союзом. ("Пролетар!")

АКАД. КРИЛОВА ЗАПРОШЕНО НА ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС.

Акад. Української Академії Наук М. М. Крилов одержав від організаційного комітету майбутнього інтернаціонального математичного конгресу (Больонія, Італія) спеціальне запрошення "прибути на конгрес і зробити на ньому свої наукові повідомлення."

Лист цей передано до Укр. наук, до комісії закордонних відраджень.

ФІЛЬМА "ТАРАС ШЕВЧЕНКО".

ВИКОРИСТАЙТЕ ОДИНУ НАГОДУ У ВАШОМУ ЖИТТІ — ПОБАЧИТИ ЦЮ ПРЕКРАСНУ ФІЛЬМУ.

Оунтеріському Провкомові удалось одержати цю фільму з Радянської України. Своя і чужа критика незвичайно високо оцінила цю фільму. Не було, нема і не буде глядача, який не одушевлявся-би цєю фільмом, бо хто-ж не бгаєє поглянути на місце, куди ступала нога великого поета-революціонера. Ця фільма проведе глядача через життя, терпіння, тюрми, радість і горе кріпачього генія.

Фільма ця буде показуватися в сіл. місцевостях і днях:

Кирилівка Лейк, 27 — 28 лютого.
Кобзар, 29 лютого і 1 березня.
Содбори, 3 — 5 березня.
Ковістова, 6 — 7 березня.
Еспаноло, 8 — 9 березня.

Су Сейнт Мері, 10 — 12 березня.
Порт Артур, 14 — 15 березня.
Форт Вільям, 16 — 17 березня.
Вест Форт Вільям, 19 — 20 березня.
Форт Френеск, 22 — 23 березня.

Тарас, повернувши на Україну, розмовляє з братом. Це образок з фільму "Тарас Шевченко".

